

EKONOMİK GÖRÜNÜM

Çin ekonomisinde dengelenme süreci devam ediyor.

Çin ekonomisi yılın ilk çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre %6,8 ile beklentilerin bir miktar üzerinde büyüdü. Tüketim harcamaları ve gayrimenkul yatırımları ekonomik aktivitedeki olumlu performansta etkili olurken, net ihracatın büyümeye katkısı negatif gerçekleşti. Daha önce açıklanan ödemeler dengesi verileri de Çin'in yılın ilk çeyreğinde yaklaşık 17 yıldır ilk kez cari açık verdiğine işaret etmişti. Üretim yöntemi ile incelendiğinde ise sanayinin yıllık bazda %6,8, hizmetler sektörünün %8,1 büyüdüğü görülüyor. Artan tüketim harcamaları ve sanayiye göre daha hızlı büyüyen hizmetler sektörü, Çin ekonomisinin içinde bulunduğu dönüşüm sürecinin sürdüğünü gösteriyor. Öte yandan, mevsimsellikten arındırılmış veriler ekonomik aktivitedeki artış hızının ılımlı bir şekilde ivme kaybettiğine işaret ediyor. Geçen yılın son çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre %1,6 büyüyen Çin ekonomisi, 2018'in ilk çeyreğinde %1,4 oranında genişledi. Ekonomideki ivme kaybının önümüzdeki dönemde de ılımlı bir şekilde süreceği ve 2018 yılı hedefi olan yıllık %6,5'lik büyümenin yakalanacağı düşünülüyor. Ancak, ABD ile yaşanan dış ticaret geriliminin ekonomik aktivite üzerinde baskı yaratmasından endişe ediliyor.

Öncü göstergeler ikinci çeyrekte ivme kaybının sürdüğüne işaret ediyor.

Perakende satışlar ve yatırım harcamaları Mayıs ayında öngörülerin oldukça altında gerçekleşti. Sanayi üretimi tarafında ise nispeten daha olumlu bir görünüm hakimdi. Mayıs ayı sanayi üretimi %6,8 ile beklentilerin hafif altında artarken, resmi imalat sanayi satın alma yöneticileri endeksi (PMI) 51,9 ile öngörülerin üzerinde gerçekleşerek son 8 ayın en yüksek seviyesine çıktı. Beklentiler imalat PMI'nin bir önceki aya göre gerileyeceği yönündeydi. Genel olarak, öncü göstergeler borçlanma konusunda alınan sıkı önlemler ve ABD ile olan ticaret savaşı kaynaklı endişeler nedeniyle ekonomideki ivme kaybının belirginleşeceği endişelerine destek verdi.

Tüketici fiyatları Mayıs ayında %1,8 oranında artış kaydetti.

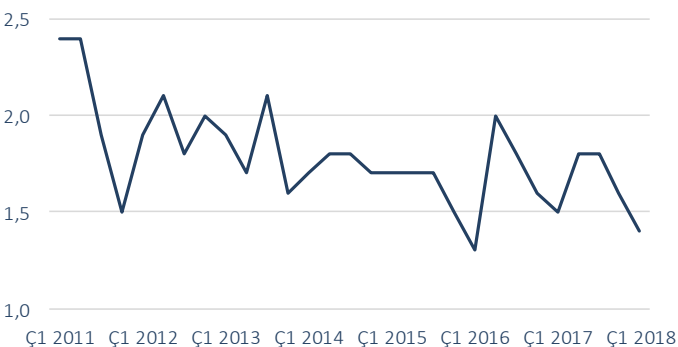
Yıllık tüketici fiyatları enflasyonu Nisan ayının ardından Mayıs'ta da %1,8 ile beklentilere paralel gerçekleşti. Ulaştırma ve haberleşme kalemi tüketici enflasyonunu yükselten kalem olurken, gıda fiyatlarının zayıf seyri enflasyonu aşağı çekti. Öte yandan, aylık tüketici fiyatları %0,2 geriledi. Mayıs'ta %4,1 ile öngörülerin üzerinde artan üretici fiyatları ise son 4 ayın en yüksek seviyesine çıktı. Bu gelişmede düşük baz etkisi ile emtia fiyatlarındaki güçlü artış etkili oldu. Üretici enflasyonunun önümüzdeki dönemdeki seyrinde özellikle ham petrol fiyatlarının seviyesinin etkili olması bekleniyor.

Dış ticaret fazlası Mayıs ayında 24,9 milyar USD düzeyine geriledi.

Mayıs ayında USD bazında ihracat bir önceki yılın aynı dönemine göre %12,6, ithalat %26 oranında arttı. Bu dönemde ithalatın öngörülerin oldukça üzerinde gerçekleşmesi dikkat çekti. İthalattaki güçlü artış başta ham petrol ve doğalgaz ile bakır cevheri olmak üzere emtia alımlarından kaynaklandı. Böylece Çin'in dış ticaret fazlası Mayıs ayında 24,9 milyar USD seviyesine geriledi. Dünyanın en büyük ihracatçısı olan Çin'in, ABD ile artan ticaret gerginliğine rağmen dış

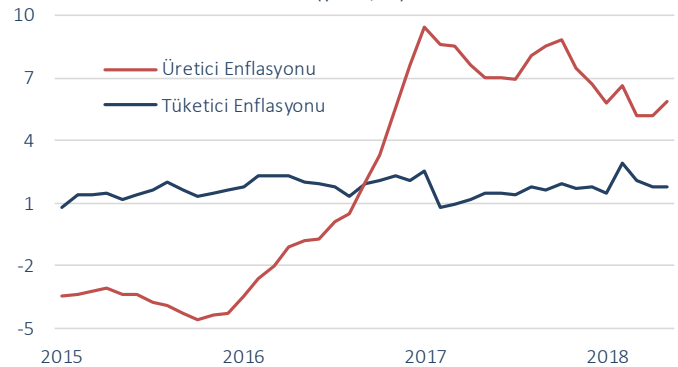
Çin'de GSYH

(Mevsimsellikten arındırılmış, çeyreklik % değişim)

Çin'de Üretici ve Tüketici Enflasyonu

(yıllık, %)

Kaynak: Datastream

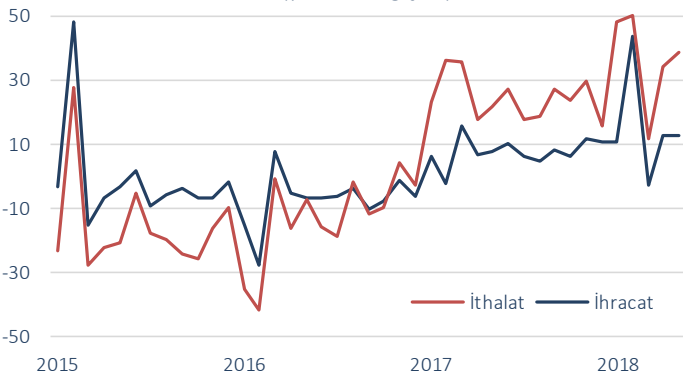
EKONOMİK GÖRÜNÜM

ticaretinin güçlü seyrini sürdürdüğü izlendi. Son dönemde ABD ve Çin arasında dış ticarete yönelik yaşanan gerginlikler, iki ülkenin dış ticaretinin seyri için önem arz ediyor. Ülkenin ABD'ye yaptığı ihracat Mayıs ayında bir önceki yıla göre %11,6 oranında artarken, ABD'den yaptığı ithalat %11,4 arttı.

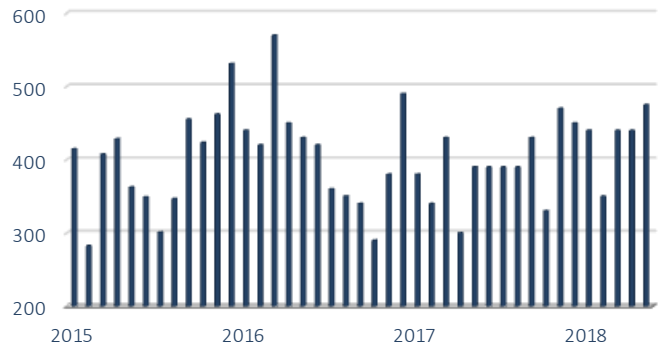
ABD ile Çin arasında küresel ticaret savaşına yönelik gelişmeler...

Son dönemde ABD ile Çin arasında korumacı dış ticaret politikalarına dair yaşanan gerginlikler küresel piyasaların odağında yer alıyor. ABD yönetiminin çelik ve alüminyum ithalatına sırasıyla %25 ve %10 oranında vergi koyması korumacı politikaları tetikleyen bir hamle olmuştu. Ardından Çin'den gelen misillemeler küresel piyasalarda ticaret savaşına endişelerini artırdı. Aslında Nisan ortası itibarıyla dış ticarete yönelik anlaşmazlıkta Çin tarafından uzlaşmacı adımların geldiği görülmüştü. ABD Başkanı Donald Trump'ın Çin'in ithal otomobillere %25 oranında gümrük vergisi uygulamasından şikâyet etmesi üzerine, Çin Devlet Başkanı Xi Jinping otomotiv sektöründe gümrük vergilerinin azaltılacağını ve yabancı şirketlerin faaliyetlerine ilişkin sınırlandırmaların hafifletileceğini duyurdu. Uzlaşmacı tavırların ardından gerginliğin hafiflediği gözlenirken, iki ülke arasında müzakere dönemine girildi. ABD ile Çin arasındaki dış ticaret dengesizliklerinin değerlendirildiği müzakereler Mayıs ayı boyunca gündemin ilk sırasında yer aldı. Görüşmelerin Pekin'de düzenlenen ilk turunda iki ülke arasındaki sorunların çözümünde kesin bir sonuç alınamazken, Washington'daki ikinci aşamada müzakerelerin ılımlı geçmesi ve ABD Hazine Bakanı Mnuchin'in "ticaret savaşını" beklemeye aldıklarını açıklaması olumlu bir gelişme olarak değerlendirildi. Ancak, Mayıs ayının son haftasında ABD'nin, fikri mülkiyet hırsızlığı yaptığı konusunu gündemine almaması durumunda Çin'e yönelik 50 milyar USD'lik ek gümrük vergisi planının uygulamaya konulacağını açıklaması şaşkınlık yarattı. Bu kararın hemen ardından Çin Ticaret Bakanlığı da ABD'nin kararına "aynı kapsam ve güçte" gümrük vergisiyle karşılık vereceğini ve Trump ile ticaret konusunda bundan önce varılan uzlaşmaların "geçersiz" olduğunu açıkladı. 15 Haziran'da ABD Başkanı Trump, ABD'nin Çin'den ithal ettiği ve ithalat hacminin 50 milyar USD olduğu bazı teknolojik ürünlere 6 Temmuz'dan itibaren gümrük vergisi getirileceğini açıkladı. %25'lik vergi yükünün getirildiği ürünler arasında nükleer reaktörler, gaz türbini, hava ve gaz sıvılaştırıcı makineler, fırınlar, ticari bulaşık makineleri gibi yaklaşık 1.100 farklı ürün yer alıyor. Ardından, Çin resmi haber ajansı Xinhua da ABD'den ithal 659 ürüne %25 gümrük vergisi getirileceğini bildirdi. Çin'den gelen misillemenin ardından Trump'ın 200 milyar USD değerindeki ürünlere %10 gümrük vergisi getirme tehdidi iki taraf arasındaki gerilimi daha da artırdı. Diğer taraftan, Çin'in ABD'den ithal ettiği petrole vergi getireceğini ifade etmesi küresel piyasalarda petrol fiyatları üzerinde aşağı yönlü baskı oluşturuyor.

Çin'de İthalat ve İhracat
(yıllık % değişim)

Çin'de Bakır İthalatı
(bin ton)

DİĞER GÜNCEL GELİŞMELER

ABD'den Çin'e vize kısıtlaması...

ABD, 11 Haziran'dan itibaren Çin'den yapılan lisansüstü eğitim vizelerine zaman sınırlaması getireceğini açıkladı. Konuyla ilgili ABD Dışişleri Bakanlığı yetkilisinin yaptığı açıklamaya göre ABD'den Çin'e yapılan bilgi transferini engellemek amacıyla Çin'in "Made in China 2025" stratejisi kapsamında robot teknolojisi, havacılık ve yüksek teknolojlü ürünlerin imalatı konularında verilen lisansüstü eğitim vizelerine sınırlama getirilecek. Yapılan açıklamada Çin'in ABD'ye en fazla öğrenci yollayan ülke olduğu ve öğrenci vize başvurularının değerlendirilmeye devam edileceğine dikkat çekildi.

Çinli ZTE, ABD yapımı ürünleri kullanma yasağının kaldırılması için ABD ile ön anlaşma yaptı.

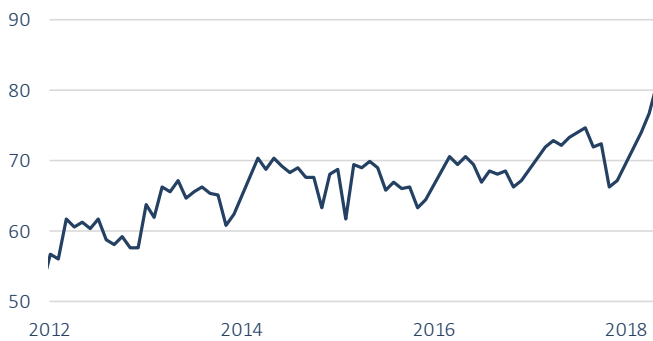
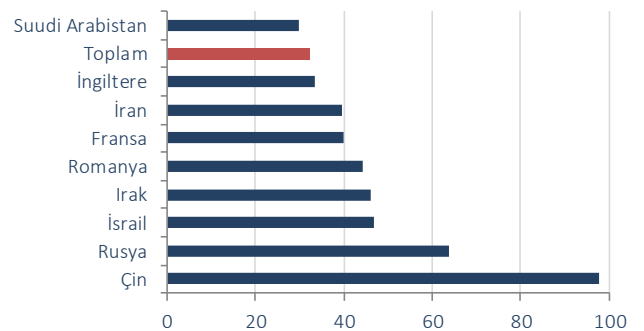
ABD'de üretilen parçaları kullanma yasağı nedeniyle faaliyetlerini önemli ölçüde durdurmak zorunda kalan Çinli telekom ekipmanı üreticisi ZTE, ABD menşeli parçaları kullanma yasağının kaldırılması için ABD Ticaret Bakanlığı ile uzlaşmaya vardı. ZTE'nin yaptığı ön anlaşmaya göre 1 milyar USD ceza ödemesi ve ileride oluşabilecek ihlaller için de 400 milyon USD'yi bloke bir hesaba yatırması öngörülmüyor. Yasağın, şirketin 400 milyon USD'yi yatırmasının ardından kaldırılması öngörülürken, ABD senatosu yasağın geri getirilmesi yönünde oy kullandı. Senato'nun ardından Temsilciler Meclisi'nden de aynı sonucun çıkması durumunda yasağın geri getirilmesi ihtimali bulunuyor.

Çelik üretimi Mayıs'ta rekor seviyeye ulaştı.

Çin'in çelik üretimi Mayıs ayında üreticilerin güçlü talep doğrultusunda üretimi artırması ile rekor seviyelere yükseldi. Çin Ulusal İstatistik Bürosu verilerine göre, Mayıs'ta yıllık bazda %8,9 artan ham çelik üretimi 81,1 milyon ton düzeyinde gerçekleşti. Ocak-Mayıs döneminde ise ham çelik üretimi geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre %5,4 yükseliş ile 369,9 milyon tona ulaştı. Ülkede kirliliği önleme kampanyasının bir parçası olarak üretimi önemli alanlarla sınırlandırmaya yönelik çabalara ve son iki yılda yasadışı induksiyon fırınları dahil 255 milyon tonluk çelik üretim kapasitesine yaklaşılmasına rağmen çelik üretimindeki artış dikkat çekti. Diğer taraftan, çelik stoklarında Mayıs'ta düşüş gözlemlendi.

Çin'den Türkiye'ye gelen turist sayısında hızlı artış...

Kültür ve Turizm Bakanlığı verilerine göre, 2018 yılının ilk dört ayında Çin'den ülkemize gelen yabancı ziyaretçi sayısı bir önceki yılın aynı dönemine göre %100'e yakın artışla 123.774 bin kişi oldu. Bu dönemde Türkiye'ye gelen toplam yabancı turist sayısındaki artış ise %32,5 düzeyinde gerçekleşti. Çinli turistlerin toplam turist sayısı içerisindeki payı da geçtiğimiz yılın Ocak-Nisan döneminde %1,07 iken 2018'in aynı döneminde %1,57 düzeyine çıktı. Ülke bazında incelendiğinde, bu dönemde Çin gelen turist sayısındaki en fazla artışın yaşandığı 7. ülke konumunda. Ayrıca Çin, yılın ilk dört ayında gelen turist sayısının 100 bin kişinin üzerinde olduğu ülkeler dikkat alındığında, bir önceki yılın aynı dönemine göre turist sayısında en hızlı artışın görüldüğü ülke konumunda bulunuyor. Çinli turist sayısındaki artışta Çin'de 2018 yılının "Türkiye Turizm Yılı" olarak ilan edilmesinin etkileri görülüyor. Bu kapsamda iki ülke arasındaki havayolu ulaşımının geliştirilmesi ve vize kısıtlamalarının kaldırılması için çalışmalar sürdürülüyor.

Çin'de Çelik Üretimi
(milyon ton)**Türkiye'ye Gelen Turist Sayısı***
(% Değişim)

(*): Ocak-Nisan döneminde gelen turist sayısının 100.000 kişiden fazla olduğu ülkeler baz alındı. Kaynak: Datastream, Kültür ve Turizm Bakanlığı

DİĞER GÜNCEL GELİŞMELER

Finansal piyasalar...

2018 yılında Hükümetin gölge bankacılık varlıklarını azaltmak için aldığı önlemlerle birlikte piyasada sıkışan likidite bono-tahvil temerrütlerine de yansıdı. 2018 yılında %32 artan temerrüt adediyle 8'i özel sektör firması olmak üzere toplam 9 temerrüt yaşandı. Son olarak kamu ortaklı CEFC Shanghai International (China Energy) anapara ve faiz itfalarını gerçekleştirmedi. Önümüzdeki dönemde önemli bir miktar borçlanmanın çevrileceği de düşünüldüğünde temerrütlerin artabileceği öngörülüyor. Öte yandan, yabancı yatırımcıların bono-tahvil pazarındaki payının MSCI endekslerindeki Çin hisselerinin ağırlığının artması ile birlikte artacağı düşünülüyor. MSCI, 1 Haziran'dan itibaren 234 A tipi hisseyi portföyüne ekledi.

Çin'de varlık yönetimi alanında yabancı yatırımcıların çoğunluk hisse sahibi olmalarına yönelik sınırlamalar kademeli olarak kaldırıldı. Bu kapsamda, JP Morgan, UBS ve Nomura, Çin piyasasına girmek için başvuruda bulundu. Ayrıca, uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch ve S&P yatırım koşullarının esnetilmesiyle birlikte, Çin piyasasında kendi derecelendirme şirketlerini açmaya karar verdiklerini açıkladı. Bu gelişmenin de Çin varlıklarına olan yabancı ilgisini artıracığı öngörülüyor.

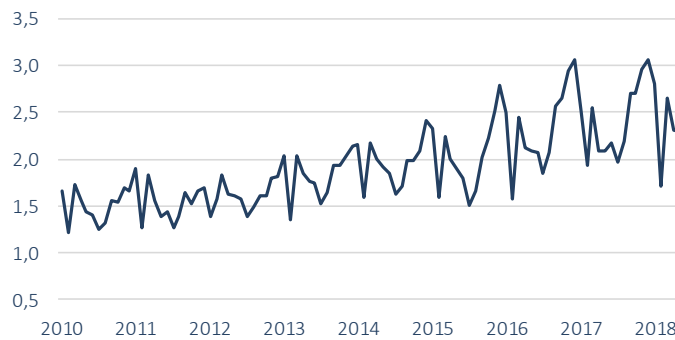
Otomobil satışları Mayıs'ta yıllık bazda %9,6 yükseldi.

Çin Otomobil Üreticileri Derneği'nin açıkladığı verilere göre, ülkede otomobil satışları Mayıs ayında bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %9,6 artarak 2,3 milyon adet düzeyinde gerçekleşti. Bu dönemde satışların güçlü seyrini sürdürmesi öne çıkan bir gelişme oldu. Yılın ilk 5 ayında da toplam satışlar yıllık bazda %5,7 genişleyerek 11,8 milyon adet oldu. Dünyanın en büyük araç pazarı olan Çin'de otomobil satışlarının Mart ayında yıllık bazda %11,1 gerilemesinin ardından toparlandığı görülüyor. Çin'de Maliye Bakanlığı, 1 Temmuz'dan itibaren çoğu araç için ithalat vergisinin %20-25'ten %15'e düşürüleceğini ifade etti. Bu vergi kesintisinin önümüzdeki aylarda otomobil satışlarını desteklemesi bekleniyor. 2017 yılında toplam araç satışlarının yaklaşık %4'üne tekabül eden 1,2 milyon araç ithal eden Çin piyasasındaki rekabeti de artırması beklenen söz konusu tarife değişikliklerinden başta ABD, Alman ve Japon üreticilerin olumlu yönde etkilenacağı öngörülüyor.

Çin otomotiv sektöründeki yabancı sermaye sınırını kaldırıyor.

Çin devlet planlama kurumu, tamamen elektrikli ve şarj edilebilir hibrit araç üreten şirketlere uygulanan yabancı sermaye sınırlamasının 2018 yılı içerisinde, ticari araçlara getirilen sınırlamanın 2020 yılında ve büyük araç piyasası için geçerli sınırlamaların ise 2022 yılına kadar kaldırılacağını açıkladı. Dünyanın en büyük otomobil pazarı olan Çin, yerli otomobil üreticilerinin gelişmiş uluslararası rakiplerle rekabet edebilmesi amacıyla yabancı imalatçıların herhangi bir yerel girişimdeki payını en fazla %50 ile sınırlıyordu.

Çin'de Otomobil Satışı
(aylık, milyon adet)

DİĞER GÜNCEL GELİŞMELER

Çin hükümetinden güneş enerjisi yatırımlarına kesinti...

Çin hükümeti güneş enerjisi sektöründeki hızlı büyümenin önüne geçmek için önlemler alacağını açıkladı. Buna göre, Ulusal Kalkınma ve Reform Komisyonu ile Maliye ve Ulusal Enerji İdaresi Bakanlığı tarafından yayınlanan ortak bildiriye, yeni projeler için kotaların tahsis edilmesinin bir sonraki duyuruya kadar durdurulduğu ve 1 Haziran'dan geçerli olmak üzere temiz enerji kaynaklı elektrik tarifelerinin düşürüleceği belirtildi. Çin hükümeti, kesintinin güneş enerjisi sektörünün sürdürülebilir gelişimini desteklemek, kalkınma kalitesini artırmak ve sübvansiyonların azaltılmasını hızlandırmak amacını taşıdığını belirtti.

Çin-Türk ortaklığıyla 225 milyon USD'lik yatırım...

Smart Growth International (SGI), Çin Kalkınma ve Yatırım Kurumu (SDIC) ile rüzgâr enerji santrali yatırım anlaşması imzaladı. Toplam 225 milyon dolar tutarındaki yatırımın Çin ve Türkiye arasında pek çok yenilenebilir enerji yatırımı için bir öncü olacağı ifade ediliyor. Anlaşma 2012'den bu yana üretimini sürdüren Aydın-Söke RES ile Aydın ve Manisa bölgesinde halen projesi devam eden santralleri kapsıyor.

Çinli HT Solar Enerji AŞ'nin Türkiye Genel Müdürü Robin Xi, güneş enerjisi için yapılacak ikinci Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları (YEKA) ihalesini yakından takip ettiklerini belirterek, bu yatırım için 1 milyar USD'lik bir bütçe ayırdıklarını ve bu projeyi gerçekleştirmeyi amaçladıklarını ifade etti. Ayrıca Xi, Huawei ile güneş enerji sistemlerinin önemli cihazlarından birinin Türkiye pazarına satış ve dağıtımını yapması için anlaşma yaptıklarını belirtti.

Çin'den stratejik sektörlere 47 milyar USD'lik fon ayrıldı.

Çin yönetimi, Çin İnşaat Bankası (CCB) ile birlikte ülkedeki stratejik ve gelişmekte olan sektörlere yatırım için 47 milyar USD (300 milyar yuan) değerinde fon ayırdığını duyurdu. Ulusal Kalkınma ve Reform Komisyonu internet sitesinde yaptığı açıklamada, yatırım yapılacak alanların bilgi teknolojileri, gelişmiş donanımlar ve yeni enerji araçları olduğunu belirtti. Bahsedilen sektörlerin çoğu "Made in China 2025" stratejisi kapsamında yer alıyor.

Türkiye, Çin ve Hong Kong'dan ortak kargo şirketi...

Türk Hava Yolları'nın kargo markası Turkish Cargo, Çinli kargo şirketi ZTO ve Hong Konglu PAL Air şirketleri, merkezi Hong Kong'da olan ortak bir global ekspres şirketi kurmak için iş birliği anlaşması imzaladı. THY Yönetim Kurulu ve İcra Komitesi Başkanı İlker Aycı yapılan basın toplantısında ekspres kargo pazarında dünyada ilk 3'e gireceklerine inandığını ifade etti.

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.